

AZ Óbudai Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzata
1. melléklet Szervezeti és Működési Rend
16. függelék 6. melléklet

AZ ÓBUDAI EGYETEM
ÖNKÖLTSÉGSZÁMÍTÁSI
SZABÁLYZATA

BUDAPEST, 2010. január

TARTALOMJEGYZÉK

I. rész Az önköltségszámítási szabályzat célja, tartalma	3
1. §.....	3
II. rész Költség, önköltségszámítási alapfogalmak	3
A költség 2. §.....	3
A költségnem 3. §.....	4
A költséghely 4. §.....	4
A költségviselő 5. §.....	4
A költségek könyvviteli elszámolása 6. §.....	4
Az önköltségszámítás 7. §.....	5
Az önköltségszámítás-kalkuláció formái 8. §.....	5
III. rész Az önköltségszámítás célja és tárgya	5
9. §.....	5
IV. rész Az önköltségszámítás kalkuláció fajtái, tartalma, készítése	6
A kalkuláció fajtái 10. §.....	6
A kalkuláció tartalma 11. §.....	6
A kalkuláció készítése 12. §.....	6
V. rész Az önköltségszámítás tárgya, módszerei	7
13. §.....	7
VI. rész A vállalkozási tevékenységek	7
14. §.....	7
Nem nyereségszerzés céljából végzett tevékenységek 15. §.....	7
Költségtérítéses oktatás 16. §.....	8
Alapfeladatokat segítő tevékenységek 17. §.....	8
A kiadások nyilvántartása, gyűjtése 18. §.....	9
Záró rendelkezés 19. §.....	9

PREAMBULUM

(1) A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény, az államháztartás szervezeti beszámolási és könyvvezetési sajátosságairól szóló 295/2001. (XII.27.) Kormányrendelettel módosított 249/2000. (XII.24.) Kormányrendelet, valamint a többször módosított, az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII.30.) Kormányrendelet előírásai alapján – a számviteli politika tartalmi elemeként – az önköltségszámítás rendjét az egyetemen az alábbi szabályzat tartalmazza.

(2) A szabályzat az egyetem rendszeresen végzett termék-előállítási és szolgáltatásnyújtási tevékenységek önköltségének kiszámításához ad iránymutatást. Valamennyi tevékenységre az alapvető, egységes követelményeket és feladatokat rögzíti. Előírásait az egyes tevékenységek bonyolításának rendjét tartalmazó külön szabályzatokban rögzítettekkel együttesen kell alkalmazni.

I. rész

Az önköltségszámítási szabályzat célja, tartalma

1. §

(1) Az egyetem önköltség számítási szabályzata részletesen szabályozza az alap- és vállalkozási tevékenységünk keretében előállított eszközök, elvégzett tevékenységek, nyújtott szolgáltatások tényleges közvetlen önköltségének meghatározását, valamint e szabályzat alapján biztosítja az önköltségszámítás belső és külső ellenőrizhetőségét.

(2) Az önköltség-számítási szabályzat az alábbi témakörökben tartalmaz előírásokat

- a) költség, önköltség-számítási alapfogalmak,
- b) az önköltségszámítás tárgya,
- c) a kalkulációs tényezők tartalma,
- d) az önköltségszámítás módszere,
- e) a munkaszámok,
- f) az önköltségszámítás készítésnek időpontja,
- g) az önköltségszámításához szükséges adatszolgáltatás,
- h) költségelszámolás bizonylatolása,
- i) az önköltségszámítás és a könyvviteli rendszer közötti egyeztetések.

II. rész

Költség, önköltségszámítási alapfogalmak

A költség

2. §

(1) A költség egy meghatározott cél érdekében – eszköz előállítása, szolgáltatás nyújtása – felhasznált elő-és holtmunka pénzben kifejezett összege.

(2) Holtmunka jellegű költségek:

- a) anyagköltség,
- b) igénybe vett szolgáltatások értéke,
- c) alvállalkozói teljesítmények,
- d) értékcsökkenési leírás.

- (3) Élőmunka jellegű költségek
- a) bérköltség,
  - b) személyi jellegű egyéb kifizetések,
  - c) bérjárulékok.

A költségnem

3. §

(1) A költségnem, a költségek meghatározott címek szerinti csoportosítása, a csoportokat az egységes számlakeret 5. számlaosztályának számlacsoportjai jelölik ki.

A költséghely

4. §

(1) A költséghely a költségek felmerülésének helye (üzem, műhely stb.), általában területileg, fizikailag lehatárolható területi egység.

(2) Az itt felmerült költség felmerülésének időpontjában nem számolható el közvetlenül az egyes eszközökre (termékekre, szolgáltatásokra), így közvetlen költségnek nem minősíthető.

(3) Ezen költségek egy része a termelő tevékenységgel (szolgáltatásnyújtással) közvetlen kapcsolatba hozhatók, így – az e szabályzatban foglaltaknak megfelelően – az egyes kalkulációs egységekre elszámolandóak.

A költségviselő

5. §

(1) A költségviselő olyan termék, termékcsoporthoz, szolgáltatás stb., amelyre a létrehozásával kapcsolatos költségek felmerülésük alkalmával közvetlenül elszámolhatók.

A költségek könyvviteli elszámolása

6. §

(1) A felmerült költségek elszámolására – a számlarendben meghatározottak szerint – három számlaosztály szolgál

- a) az 5. számlaosztály a költségeket költségnevek szerinti csoportosításban tartalmazza, a költségek költségnevek szerinti gyűjtését szolgálja,
- b) a 6. számlaosztály a közvetett költségeket tartalmazza, a költségek felmerülésének helye, a költséghely szerint csoportosítva,
- c) a 7. számlaosztály az eszközök előállítására, a szolgáltatások teljesítése során felmerült és az eszközök előállításával, szolgáltatásnyújtással összefüggésben közvetlenül (valamint a felosztás után a közvetetten) elszámolható költségek könyvviteli nyilvántartására szolgál.

(2) A 7. számlaosztály a költségvetésben meghatározott szakfeladat rend szerinti tagolásban tartalmazza a folyó kiadásokat.

(3) A szakfeladatok kiadásai (költségei) közvetlen és közvetett kiadásokból (költségekből) tevődnek össze.

Az önköltségszámítás

7. §

- (1) Az önköltségszámítás olyan műszaki-gazdasági tevékenység, amellyel a termelés, vagy szolgáltatásnyújtás megkezdése előtt, annak folyamata alatt, vagy annak befejezése után megállapítható a termék, vagy a szolgáltatás várható (tervezett), illetve tényleges önköltsége.
- (2) Az önköltségszámítás feladata, hogy adatokat szolgáltatson:
- a saját előállítású eszközök, szolgáltatások előállítási értékének megállapításához,
  - a saját előállítású eszközök, szolgáltatások önköltségének tervezéséhez, megfigyeléséhez.

Az önköltségszámítás-kalkuláció formái

8. §

- (1) Az önköltségszámításnak a következő formái ismertek
- előkalkuláció, az előzetes önköltség számítása,
  - közbenső kalkuláció, a termelés közbeni önköltség számítása,
  - utókalkuláció, az utólagos önköltség számítása.
- (2) Az **előkalkuláció** az a műszaki-gazdasági tevékenység, amellyel a termelés, vagy szolgáltatásnyújtás megkezdése előtt határozza meg az intézmény valamely termék (szolgáltatás) előállítása során – a műszaki és technológiai előírások betartása mellett – felhasználható élő- és holtmunka mennyiségét, és ebből az érvényben lévő árak, díjtételek alkalmazásával kiszámítják az előállítandó termékek (szolgáltatások) terv szerinti önköltségét.
- (3) Előkalkulációt lehet készíteni minden olyan tevékenységre, amelynek költségkihatása van.
- (4) A **közbenső kalkuláció** a termelés (szolgáltatás) folyamatában – annak egyes fázisait követően – informál a költségek alakulásáról.
- (5) Az **utókalkuláció** az a műszaki-gazdasági tevékenység, amellyel a termelés, vagy szolgáltatásnyújtás befejezése után, a ténylegesen felhasznált élő- és holtmunka mennyisége és értéke alapján határozza meg az intézmény az eszköz, termék, termékcsoporthoz, szolgáltatás stb. tényleges közvetlen önköltségét, előállítási költségét.

III. rész

Az önköltségszámítás célja és tárgya

9. §

- (1) Az önköltségszámítás célja, hogy a könyvelés rendszerezett adataiból információt biztosítson
- a tevékenység eredményességének megállapításához,
  - az árképzéshez,
  - az információk alapján lehetővé tegye, illetve megalapozza a döntéseket.
- (2) Az önköltségszámítás tárgya az a termék vagy szolgáltatás, amelynek önköltségét ki kell számítani, amelyről kalkuláció készül. Az önköltségszámítás mindig a számítás tárgyának természetes mértékegységére vonatkozik. Az önköltségszámítás tárgyát képező terméket, szolgáltatást célszerű úgy meghatározni, hogy azt egyértelműen azonosítani lehessen a termékjegyzék (VTSZ), a szolgáltatások jegyzéke (SZJ) stb. számmal.

IV. rész
Az önköltségszámítás kalkuláció fajtái, tartalma, készítése
A kalkuláció fajtái
10. §

(1) A tevékenységek önköltségének meghatározásához általában **egyedi kalkulációt** kell készíteni, ugyanis a kiadások túlnyomó része közvetlen kiadásként megállapítható.

(2) **Időszaki kalkulációt** olyan tevékenységek esetében célszerű készíteni, amikor egy meghatározott időszak (pl. év) alatt a felmerült közvetlen kiadásokat kell gilyűjteni.

A kalkuláció tartalma
11. §

(1) A kalkuláció séma felépítése az önköltségszámítás tárgyára vonatkozóan a közvetlen önköltséget (előállítási költséget) tartalmazza. A közvetlen önköltség részét képezik

- a) a termék előállítása, a szolgáltatás ellátása érdekében közvetlenül felmerült kiadások,
- b) azok a közvetett kiadások, amelyek megfelelő mutatók, jellemzők segítségével a termékekre, szolgáltatásra feloszthatók.

(2) A közvetlen kiadások között a kiadások nemének, jellegének megfelelően kell elszámolni

- a) a személyi juttatások,
- b) a munkaadókat terhelő járulékok,
- c) a készletbeszerzésre fordított kiadások,
- d) a szolgáltatások,
- e) a különféle dologi kiadások,
- f) az egyéb folyó kiadások (pl. különféle költségvetési befizetési kötelezettségek) összegét.

(3) A közvetlenül nem mérhető, az egyetem egészének működésével (üzemeltetésével, irányításával) kapcsolatos kiadások együttes rezsiköltségek összegének kiszámítása – általában – a tevékenységenként meghatározott vetítési alap (pl. az ÁFA-mentes bevétel, vagy közvetlen költség) százalékában történik. Fenti módon kell meghatározni a tevékenységhez igénybevett eszközök használatáért térítendő összeg mértékét is.

A kalkuláció készítése
12. §

(1) Az önköltségszámításhoz figyelembe véve az egyes tevékenységek jellegét, sajátosságait általában kétféle kalkulációt, egy elő és egy utókalkulációt kell készíteni. A kétfajta kalkuláció közötti összhangot a kalkulációk azonos szerkezete és közvetlen költségtartalma biztosítja.

(2) Az **előkalkuláció** az a műszaki-gazdasági tevékenység, amellyel a termék-előállítás, a tevékenység, a szolgáltatás megkezdése előtt meghatározzák – a rendelkezésre álló tervezet, adatok, műszaki és technológiai előírások alapján – a felhasználható élő és holtmunka mennyiségét és ebből az érvényben lévő árak, díjtételek alkalmazásával kiszámítják a termék, szolgáltatás várható, **tervszerinti önköltségét**.

(3) Az **utókalkuláció** az a műszaki, gazdasági tevékenység, amellyel a tevékenység befejezése után a könyvviteli nyilvántartásokban gyűjtött kiadások alapján a termék, szolgáltatás **tényleges önköltsége** meghatározásra kerül.

V. rész
Az önköltségszámítás tárgya, módszerei
13. §

(1) Az önköltségszámítási kötelezettség az egyetemen az alábbi rendszeresen végzett tevékenységekre terjed ki:

- a) a vállalkozási (szerződéses) tevékenységre,
- b) a szabad kapacitások kihasználása érdekében végzett szolgáltatásokra,
- c) a költségtérítéssel oktatásra.

(2) Jelen szabályozás előírásai nem vonatkoznak a hosszabb igénybevétel, szolgáltatás nyújtás önköltségének, árának meghatározására (pl. egyes helyiségek, eszközök több évre történő, tartós bérbeadására). Ebben az esetben a használati díj kialakításában a két fél az érvényes árszabályozási jogszabályok, illetve a „Kincstári Vagyongazdálkodási Szabályzat” rendelkezéseinek figyelembevételével szabadon állapodnak meg írásbeli szerződés alapján.

VI. rész
A vállalkozási tevékenységek
14. §

(1) Az alaptevékenységi feladatok ellátása mellett, többletbevétel, nyereség elérése érdekében vállalt munkák elszámolási rendjét külön egyetemi szabályzat rögzíti.

(2) A munkák vállalása előtt az adott termék, szolgáltatás árát úgy kell megállapítani, hogy a kapott ellenértékben ne csak a vállalt feladat ellátásával kapcsolatban felmerült kiadások térüljenek meg, hanem nyereség is képződjön. A vállalási ár kialakításához minden esetben előkalkulációt kell készíteni, amelyhez segítséget nyújt az egyetem Alapfeladatokon kívüli tevékenységek szabályzata.

(3) A kalkuláció elkészítésénél az egyes kiadási tételek igények szerint tovább tagolhatók.

(4) A szerződéses munkák esetében a közvetlenül nem mérhető üzemeltetési, központi irányítási kiadásokat (rezsi), az egyetemi nyereséget, továbbá a munka teljesítésében közvetetten résztvevők díjazását az ÁFA- nélküli bevétel százalékában kell megállapítani.

(5) A szerződéses munkák bevételének terhére kell elszámolni a tárgyi eszközök használatáért térítendő összeget (értékcsökkenés) is. Mértékét a munka jellegétől függően a fentiekben említett vetítési alap százalékában célszerű meghatározni.

(6) A munka befejezését követően a felmerült kiadásokról elszámolást (utókalkulációt) kell készíteni, amely a kiadások számbavételén kívül a munka eredményességét is mutatja.

Nem nyereségszerzés céljából végzett tevékenységek
15. §

(1) A szabad kapacitások kihasználására irányuló, nem nyereségszerzés céljából végzett tevékenységek körébe az alábbi szolgáltatások tartoznak:

- a) gyorsmásolási és egyéb könyvtári tevékenység,
- b) a kollégiumi szabad férőhelyek hasznosítása,
- c) egyetemi gépjárművek hasznosítása,
- d) helyiségek, sportlétesítmények eseti bérbeadása,
- e) gépek, berendezések bérbeadása.

(2) Az a), b), c) pontok alá tartozó tevékenységek kalkulációjának (vállalási árának) elkészítéséhez évenként kell kialakítani az egységre jutó díjtételeket (pl. a kollégiumban egy férőhelyre, könyvtári másolásnál 1 db A/4 oldalra, gépjárműveknél az 1 km-re jutó önköltséget).

(2) A d), e) pont alatt felsorolt tevékenységeknél esetenként egyedi kalkulációt kell készíteni (pl. egy órára, egy napra vetítve a kiadásokat).

(3) A közvetlenül nem mérhető – a közvetlen költségekbe nem tartozó – általános kiadások összegét, valamint a tárgyi eszközök igénybevételeért térítendő összeget az ÁFÁ-val, csökkentett várható anyagmentes bevétel százalékában kell meghatározni.

(4) Az (1) pontban felsorolt szolgáltatásokkal kapcsolatban ügyviteli feladatokat, a vetítési alapok százalékos mértékét, az egyes tevékenységek elszámolási rendjét részletesen rögzítő BMF Alaptevékenységen kívüli tevékenységek szabályzata tartalmazza (SZMR 17. függelék).

Költségtérítési oktatás

16. §

(1) A távoktatás rendszerű oktatás körében az államilag nem finanszírozott, költségtérítési szolgáltatásként végzett tevékenységek az alábbiak:

- a) akkreditált képzések
  - távoktatás rendszerű alapképzés,
  - távoktatás rendszerű szakirányú továbbképzés,
  - felsőfokú szakképzés,
- b) egyéb tanfolyami képzés.

(2) A költségtérítési képzésben – ezen belül a távoktatási formában – tanulmányokat folytató hallgatók által fizetendő díjak összegének meghatározásához a BMF Hallgatók részére nyújtható és az általuk fizetendő díjak és térítések szabályzat (Hallgatói követelmény rendszer 7. függelék) ad kiindulási alapot.

(3) A költségtérítési oktatási tevékenység bevételeinek (részvételi díjaknak) fedeznie kell az e tevékenységgel kapcsolatban felmerült valamennyi kiadást, beleértve a kincstári vagyron használatáért járó térítést is. A részvételi díj megállapításának alapja az önköltségszámítás (előkalkuláció), amely az oktatás teljes kiadásainak egy főre jutó összegét mutatja. Az előkalkulációt minden képzési forma megindítása előtt el kell készíteni. Az előkalkulációnak a közvetlen kiadások elsődleges megjelenítésén túl tartalmaznia kell a képzés további közvetett kiadásait is. A közvetett kiadások, köztük az egyetemi általános kiadások, eszközhasználati díjak mértékét a befizetési kötelezettségekkel csökkentett várható bevétel százalékában kell meghatározni.

(4) Az egyes képzési formák befejezése után, azok eredményességének megállapítása érdekében a tényleges önköltséget kimutató utókalkulációt kell készíteni.

Alapfeladatokat segítő tevékenységek

17. §

(1) Ezen tevékenységek közé tartoznak az igénylés, pályázat útján elnyert pénzüsszegek, melyek nagyságát előzetesen megkötött szerződések, megállapodások rögzítik.

(2) Legtöbb esetben a szerződés mellékletét képezi a vállalt feladatok ellátására biztosított pénzeszköz felhasználásáról készített költségterv is, melyben általában meghatározásra kerül az egyetem által felszámítható rezszi mértéke is. Az így kapott támogatás konkrét feladathoz kapcsolódik, a feladat ellátásának utólagos szakmai megítélése és pénzügyi elszámolása mellett.

(3) Abban az esetben, ha a támogatást, segélyt folyósító szervezet nem tételesen határozza meg a felhasználási jogcímet, akkor előkalkulációt kell készíteni, amelyhez segítséget nyújt az OE Alaptevékenységen kívüli tevékenységek szabályzata.

A kiadások nyilvántartása, gyűjtése

18. §

(1) Az egyes tevékenységekkel kapcsolatos kiadások (közvetlen, közvetett) elszámolási, nyilvántartási rendjét a főkönyvi könyvelés szabályait tartalmazó számlarend (számlatükör) írja elő.

(2) A pénzforgalmi kettős könyvvitel rendszerében vezetett nyilvántartások biztosítják az önköltségszámításhoz szükséges gazdasági jellegű adatokat.

Záró rendelkezés

19. §

(1) Az SZMR Önköltségszámítási Szabályzatot az Óbudai Egyetem Ideiglenes Szenátusa 2009. december 21-ei ülésén megtárgyalta, és elfogadta. Jelen 1. verziószámú szabályzat 2010. január 1-jén lép hatályba.

(2) Jelen szabályzatot az egyetem honlapján nyilvánosságra kell hozni, hozzáférhetővé kell tenni.

Budapest, 2009. december 21.

Prof. Dr. Rudas Imre
rektor